

PROJEKTOVÁNÍ VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

(fotky-foto.cz)

Vyučovací předmět – věk žáků (ročník školy):

OBČANSKÁ VÝCHOVA – ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL / Význam a důležitost očkování

Věk žáků: 17 – 19 let

✓ **Důležitý princip (neboli generalizace, "big idea"):**

Očkování vystaví organismus oslabené nebo usmrcené infekci, která přesto vyvolá imunitní odpověď, takže když se organismus příště potká se skutečnou infekcí, imunitní systém je schopen rozpoznat a potlačit infekci hned v začátcích.

Očkování vyvolává imunitní odpověď a to tvorbou protilátek a aktivaci paměťových T lymfocytů, to znamená, že aktivují imunitní systém a ten je schopen potlačit infekci hned v začátcích nákazy. Snižuje tím riziko onemocnění, ale také možné úmrtí. Někteří lidé nemohou postoupit očkování z důvodů zdravotních, a tady platí, pokud je proočkována populace, ochrání i tyto jedinci, kteří nemohou být naočkováni.

- ✓ **Pojmy:** imunita, povinné očkování, význam očkování, aplikace očkování, ochranný efekt vakcíny, epidemie, prevence infekčních onemocnění, důležitost příbalových letáků, vedlejší účinky, kontraindikace

✓ **Příklady faktů:**

Očkování nás chrání před infekčními chorobami, dále také snižuje náklady pro jejich léčbu. Očkování je velmi účinné v boji proti nemoci a úmrtnosti, která je způsobena různými infekcemi. Úkolem očkování je zabránit těžkým případům infekčního onemocnění s trvalými následky a úmrtím z infekcí a znemožnit další šíření a vznik epidemií.

Očkování v České republice má dlouholetou tradici. Byla průkopníkem celoplošného očkování v roce 1960 v Československu očkování proti dětské obrně. V předešlých letech bylo onemocnění velmi časté (600 infekcí za rok a u toho 50 úmrtí). Po zmíněném celoplošném očkování v roce 1960 nebyl

zaznamenán případ dětské obrny. Celoplošné očkování se provádělo i proti dalším nemocem dětského věku, jako např. spalničky, příušnice, zarděnky, záškrť.

Aplikace očkování:

- 1) Injekčně do svalu: většina očkování
- 2) Injekčně do kůže: proti tuberkulóze
- 3) Injekčně pod kůži: zarděnky, spalničky, příušnice
- 4) Ústy: proti rotavirům a dříve se takto očkovalo proti dětské obrně
(Beran, očkování, Praha: Galén 2006)

Vedlejší účinky: Vždy existuje možnost vedlejších účinků. Je nutné porovnat vyváženost pro a proti (procento nemocnosti, nebo úmrtí při neočkování). Je potřeba postupovat tak, dbát pokynů lékaře a číst příbalové letáky, aby se riziko minimalizovalo.

Možné vedlejší účinky, např.: alergické reakce, podráždění v místě vpichu, otok, vyrážka, zatvrdnutí, zvýšená citlivost, bolest hlavy, teplota, horečka, nauzea, anafylaktický šok.

Vývoj a věda jde kupředu a tyto informace je nutné brát v současném pohledu. Jako aktuální informace, reflektované současnou situací a to je Covid 19.

Proč se nechat očkovat? Platí všeobecné informace pro očkování, které jsou nyní rozšířené o pandemickou situaci.

- ✓ Vakcíny proti covid-19 jsou léčiva, která brání vzniku onemocnění způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 tím, že vyvolávají imunitní odpověď proti tomuto viru. Covid-19 může způsobit závažné onemocnění s možnými doposud neznámými dlouhodobými následky nebo i úmrtí u osob jakéhokoliv věku, včetně jinak zdravých lidí.
- ✓ Vakcinace je nejefektivnější způsob, jak dlouhodobě zastavit šíření epidemie u nás i ve světě. Zavedení vakcinace pomohlo už v minulosti ke snížení či dokonce vymýcení řady nemocí (např. pravé neštovice, dětská obrna, záškrť).
- ✓ Každý, kdo se naočkuje, pomáhá ochránit ty, kteří tak kvůli svému zdravotnímu stavu učinit nemohou.
- ✓ **Očkování je dobrovolné** a je plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění pro dospělé, a pro děti až od 16 ti let (zatím).
- **Registrace a rezervace** termínů k očkování probíhá prostřednictvím centrálního rezervačního systému: registrace.mzcr.cz (nebo: crs.uzis.cz)
- Očkování je aplikováno injekční formou do svalu v oblasti ramene, látky a použití velmi tenké jehly je prakticky bezbolestivé.
- **Ochranný efekt vakcíny** se plně rozvine až po uplynutí minimálně dvou týdnů po podání druhé dávky.
- **Po dokončení vakcinace** vám bude vystaven **certifikát**, který je oficiálním dokladem o absolvovaném očkování

Zdroj:

BERAN, Jiří. Očkování: otázky a odpovědi. Praha: Galén, c2006. ISBN 80-7262-380-X.

<http://szu.cz/tema/prevence/ockovani-proti-covid-19-spolehliva-cesta-k-beznemu-zivotu-mz>

Možné otázky pro žáky:

- 1) Myslíš, že je očkování důležité a proč?

- 2) Necháš se ty sám očkovat?

- 3) Necháš jednou pravidelně očkovat své děti?

- 4) V čem vidíš výhody a nevýhody očkování?